

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 917

van **STEFAAN SINTOBIN**

datum: 14 juli 2023

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Vis van het Jaar 2023 - Vangsten en export

Het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) heeft in juni 2023 de schartong verkozen tot Vis van het Jaar 2023. De vis wordt door VLAM een ondergewaardeerde vissoort in ons land genoemd, die tot op vandaag vooral wel nog geëxporteerd wordt.

1. Kan de minister een evolutie geven van de jaarlijkse visvangst van schartong sinds 2005? Graag een overzicht van het totaal aantal gevangen vis per jaar. Hoe evalueert de minister die evolutie, en waaraan is die volgens haar te wijten? Op welke manier zal de minister deze vis precies promoten bij de Vlaamse/Belgische consument?
2. Hoeveel van de gevangen schartong werd sinds 2005 jaarlijks precies geëxporteerd, en wat waren voor Vlaanderen de grootste exportlanden op het vlak van schartong?

Hoe evalueert de minister die cijfers? Zijn er nog mogelijkheden om meer schartong naar die landen te exporteren, of in het algemeen meer landen waarnaar schartong geëxporteerd zou kunnen worden? Welke maatregelen/initiatieven heeft de minister al genomen, en zal ze nog nemen om daarop in te spelen?

**Vlaams
Parlement**

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

op vraag nr. 917 van 14 juli 2023

van **STEFAN SINTOBIN**

1. Bijlage 1 geeft het overzicht weer van de hoeveelheid gevangen schartong (LEZ) door Belgische vaartuigen tussen 2005 en 2022, alsmede een overzicht van de vangsten van alle soorten met vermelding van het aandeel schartong in de totale vangsten van alle soorten.

De totale vangsten van de Belgische vaartuigen worden echter voor een deel verkocht in buitenlandse havens.

Kijken we enkel naar de verkopen in Belgische havens, dan kan geconstateerd worden dat de aanvoer van schartong door de Belgische vaartuigen in de Belgische havens steeg van 148 ton in 2005 naar 672 ton in 2022. Deze evolutie wordt weergegeven in bijlage 2.

De aanvoer van schartong kende bijna een verviervoudiging terwijl de totale aanvoer van vis, week- en schaaldieren in de periode 2005-2022 met 30% daalde. Schartong maakt nu 5% uit van de totale aanvoer terwijl dit in 2005 minder dan 1% was.

Volgens mijn diensten is de gestegen aanvoer van schartong niet onmiddellijk te verklaren door een eventuele sterke verschuiving van het visbestand. De gestegen vangsten en dus de gestegen aanvoer zou eerder te wijten aan de verschuiving van de visserij gedurende de laatste 20 jaar. Schartong wordt vooral gevangen in de ICES gebieden 7g en 7h, en vooral in dat laatste gebied is er een sterke toename van Belgische visserijactiviteit in de laatste jaren.

De diensten van de VLAM promoten de schartong actief en dit op verschillende manieren. De "vis van bij ons"-campagne van VLAM zet volop in op de "vis van het jaar", schartong, met als doel een uitgebreide promotie via verschillende kanalen:

- events: in het restaurant Amuzee organiseerde VLAM een persevent voor de lancering van schartong als 'vis van het jaar 2023', met als doel aanzienlijke publiciteit te genereren. Dit betekent dat media zoals het VRT- en VTM-journaal, regionale televisiezenders, radionieuws en consumentenpers zoals kranten en tijdschriften, erover berichten. Ook de culinaire pers en horecavakpers pikken dit nieuws gretig op. Daarnaast houdt VLAM jaarlijks de 'vis van het jaar'-wedstrijd, waarbij chefs via een nationale horecawedstrijd op zoek gaan naar het beste recept met schartong.
- mediacampagnes: VLAM koopt mediaruimte aan om de vis van het jaar onder aandacht te brengen. In tijdschriften zoals Libelle en Libelle Lekker verschijnen artikelen die dieper ingaan op de "vis van het jaar" met kooktips. VLAM voert ook online promotie met berichten op eigen kanalen zoals Lekker van bij ons (Facebook, Instagram, enz.). Televisiekijkers kunnen zien hoe Jeroen Meus aan de slag gaat met de 'vis van het jaar'.
- promotiemateriaal: zowel visspecialisten als retailers met een verstoog voor vis, ontvangen een pakket met affiches en receptenfolders. Zo kunnen ze hun klanten inspireren met heerlijke en toegankelijke recepten met schartong.
- hotelscholen: VLAM werkt samen met hotelscholen om leerlingen op een interactieve manier meer te leren over vis van bij ons, inclusief het bereiden ervan. In deze educatieve projecten komt de 'vis van het jaar' stevast aan bod.

2. Als we kijken naar de landen waar de door de Belgische vaartuigen aangelande schartong bij eerste verkoop wordt verkocht, dan wordt deze toch voornamelijk in België verkocht. Bijlage 3 toont de belangrijkste exportbestemmingen van schartong bij eerste verkoop. Traditioneel wordt ook een zeer beperkte hoeveelheid in Nederland verkocht, en de laatste jaren is er een behoorlijk stuk dat in Spanje wordt verkocht. Die verkopen in Spanje gaan wel over slechts één vaartuig.

De Vlaamse export van schartong betreft voornamelijk verse of gekoelde hele schartong. Bijlage 4 toont de Vlaamse exportcijfers die evenwel slechts vanaf 2014 beschikbaar zijn.

Voor de evolutie van de exportcijfers vanaf 2005 vormen Eurostat-gegevens de basis, die weergegeven worden in bijlage 5. Deze betreffen de Belgische export, maar voor schartong is de export een overwegend Vlaamse aangelegenheid.

Nederland is het belangrijkste exportland voor schartong vanuit Vlaanderen, op ruime voet gevolgd door Spanje en Luxemburg. Er gaan de recentste jaren ook zeer bescheiden volumes richting Frankrijk en Kroatië. Bijlage 6 geeft de precieze exportvolumes van verse schartong weer.

Momenteel wordt vooral de binnenlandse vraag naar schartong gestimuleerd, dit in de context van het feit dat schartong in 2023 geselecteerd en uitgeroepen werd als vis van het jaar.

BIJLAGEN

1. Visaanvoer door Belgische schepen in alle (Belgische en buitenlandse) havens per jaar (in ton)
2. Visaanvoer door Belgische schepen in de Belgische havens per jaar (in ton)
3. Belangrijkste bestemmingen van schartong bij eerste verkoop (in ton)
4. Vlaamse export van schartong (in ton)
5. Belgische export van schartong (in ton)
6. Exportbestemmingen Vlaamse export van verse schartong (in ton)

Bijlage 1. Visaanvoer door Belgische schepen in alle (Belgische en buitenlandse) havens per jaar (in ton)

Jaar	Schartong	Alle soorten	% schartong
2005	150.712	21.640.329	0,70%
2006	99.217	20.415.845	0,49%
2007	197.500	21.992.718	0,90%
2008	162.830	20.058.002	0,81%
2009	203.398	17.712.785	1,15%
2010	259.759	19.772.709	1,31%
2011	318.115	20.137.753	1,58%
2012	577.537	21.893.726	2,64%
2013	507.775	22.793.110	2,23%
2014	169.865	24.273.119	0,70%
2015	232.918	22.488.651	1,04%
2016	286.667	24.582.979	1,17%
2017	340.056	22.141.704	1,54%
2018	328.290	20.633.969	1,59%
2019	458.848	19.308.967	2,38%
2020	618.616	18.306.064	3,38%
2021	715.868	16.683.108	4,29%
2022	847.157	16.932.488	5,00%

Bron: Departement Landbouw en Visserij

Bijlage 2. Visaanvoer door Belgische schepen in de Belgische havens per jaar (in ton)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Schartong	148	96	190	159	200	253	317	576	500
Totaal vis, week- en schaaldieren	19.172	17.976	18.975	17.297	15.918	15.886	16.872	17.558	16.304
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Schartong	162	233	282	339	309	427	506	557	672
Totaal vis, week- en schaaldieren	19.623	18.377	16.713	16.728	14.858	13.895	12.817	12.077	13.338

Bron: Departement Landbouw en Visserij en VLAM

Bijlage 3. Belangrijkste bestemmingen van schartong bij eerste verkoop (in ton)

Jaar	België	Spanje	Frankrijk	Groot-Brittannië	Nederland	Eindtotaal
2005	149.101				1.611	150.712
2006	97.021				2.196	99.217
2007	192.100				5.400	197.500

2008	158.399		160		4.271	162.830
2009	200.046			2.564	788	203.398
2010	253.800				5.959	259.759
2011	317.805				310	318.115
2012	576.095			206	1.236	577.537
2013	501.759			8	6.008	507.775
2014	162.417			4.494	2.954	169.865
2015	232.782			27	109	232.918
2016	281.681				4.986	286.667
2017	339.111			2	943	340.056
2018	308.513			137	19.640	328.290
2019	426.500	6.943			25.405	458.848
2020	505.767	78.969			33.880	618.616
2021	561.225	144.045			10.598	715.868
2022	673.214	168.456			5.487	847.157

Bron: Departement landbouw en Visserij

Bijlage 4. Vlaamse export van schartong (in ton)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Schartong	961	752	585	548	680	794	925	1.014	900

Bron: NBB.stat met bewerkingen VLAM

Bijlage 5. Belgische export van schartong (in ton)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Schartong	1.023	740	735	709	703	711	1.054	925	939

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Schartong	956	749	593	551	681	794	925	1.015	914

Bron: Eurostat met bewerkingen VLAM

Bijlage 6. Exportbestemmingen Vlaamse export van verse schartong (in ton)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Nederland	938	725	535	454	587	680	674	776	790
Spanje	0	0	16	80	61	94	217	216	83
Luxemburg	0	0	0	0	0	0	0	11	14
Frankrijk	14	10	9	6	2	9	25	3	5
Kroatië	0	0	1	3	4	5	4	4	3
Denemarken	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ierland	0	13	1	1	0	0	0	0	0
Duitsland	1	1	14	0	0	0	0	0	0
VK	5	2	2	2	2	2	2	0	0

Bron: NBB.stat met bewerkingen VLAM